MIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola “Saules skola”
Mācību priekšmets:
GLEZNOŠANA
Specialitāte:
Profesionālās vidējās izglītības programma
2. kurss

METODISKĀ IZSTRĀDNE

«PAŠPORTRETS»

IZSTRĀDNES AUTORS: DACE ABRICKA
DAUGAVPILS
2025

Anotācija

DACE ABRICKA

«Krēsls»

SASNIEDZAMIAS REZULTĀTS:
Izglītojamie prot izveidot savu pašportretu , izpēta tā dažādus piemērus mākslas vēsturē un laikmetīgajā mākslā. Izpēta savu seju- tās formu, dažādus rakursus dažādos apgaismojumos un rakursos un veido individuālu interesantu kompozīciju, mainot savu un skatītāju skatījumu uz ierastām lietām.

Nostiprina mākslinieciskās un tehniskās iemaņas gleznošanā.

Pielieto iegūtās zināšanas un prasmes kompozīcijā, sejas proporciju un uzbūves attēlošanā, krāsu un gaismas ēnas attēlošanā.

MĒRĶAUDITORIJA:
Profesionālo vidējās izglītības 2.kursa audzēkņi

METODISKĀS IZSTRĀDNES PRAKTISKAIS PIELIETOJUMS:
Uzdevums veicams 2. kursa gleznošanas stundu ietvaros

UZSKATES UN CITI MĀCĪBU LĪDZEKĻI:
Mācību tēmu skaidrojoši piemēri- fotogrāfijas, bildes, literatūra, interneta resursi

METODISKĀS IZSTRĀDNES AKTUALITĀTE / NOVITĀTE:
Ļauj audzēknim pamainīt skatījumu uz ierastajām lietām, nebaidīties no izaicinājumiem un sarežģītiem uzdevumiem. Pielietot jau apgūtās zināšanas gleznošanā un kompozīcijā radošā veidā. Ļauj patstāvīgi strādāt ar darba izveidi – radīt sev interesantu, iedvesmojošu kompozīciju un atteikties no ierastā akadēmiskā gleznošanas veida.

Darba gaitas apraksts

Šī uzdevuma izpildei audzēkņiem patstāvīgi jāveic izpētes darbs , savāktie materiāli tiek analizēti un apspriesti mācību stundā, kurā skolotājs rāda savus piemērus. Skiču izstrādē audzēkņiem tiek dota daļēja darba izpildes brīvība. Kompozīciju audzēkņiem jāizveido pašiem izmantojot jau iepriekšējās nodarbībās apgūtās zināšanas par kompozīciju veidiem, darbu tehniskās izpildes daudzveidību un balstoties uz izpētes laikā izvēlēto stilistiku. Tas ļauj viņiem atbrīvoties no skolas «uzspiesto» darbu sloga. Ļauj būt radošiem. Daži gan izmanto šo iespēju veidot vienkāršākas kompozīcijas , darbu realizējot viņi gan saprot, ka vienkāršo kompozīciju padarīt par interesantu un baudāmu ir daudz sarežģītāk.

Pirmais ko jāveic - šīs tēmas izpēte Internet vidē jāatrod piemēri ar fotoattēliem, gleznām kurās ir redzami stilistiski dažādi mākslinieku pašportreti, to dažādais tehniskais risinājums, interpretējums laikmetīgajā mākslā. Atrastie darbi kalpos par iedvesmas avotu savu kompozīciju izveidei. Nākamais solis – veidot savu foto (meklējot dažādus rakursus). Veido savu kompozīciju - sākotnēji grafiskas skices, tad krāsu skices. Kompozīcijas izveidei nav obligāts nosacījums izteikts gaismas avots, portreta izpildes pieejai var izmantot arī dekoratīvu risinājumu bez skaidra gaismas un ēnas nodalījuma. Izvēlas labāko no skiču variantiem un realizē to izvēlētajā tehnikā uz audekla vai preskartona. Fināla solis – darbu izvērtēšana – tas ir būtisks moments mācību procesā. Audzēkņi var ieraudzīt viens otra paveikto, dalīties savā pieredzē, izvērtēt paveikto un ar pārsteigumu atklāt savu vienaudžu redzējumu uz konkrēto uzdevumu.

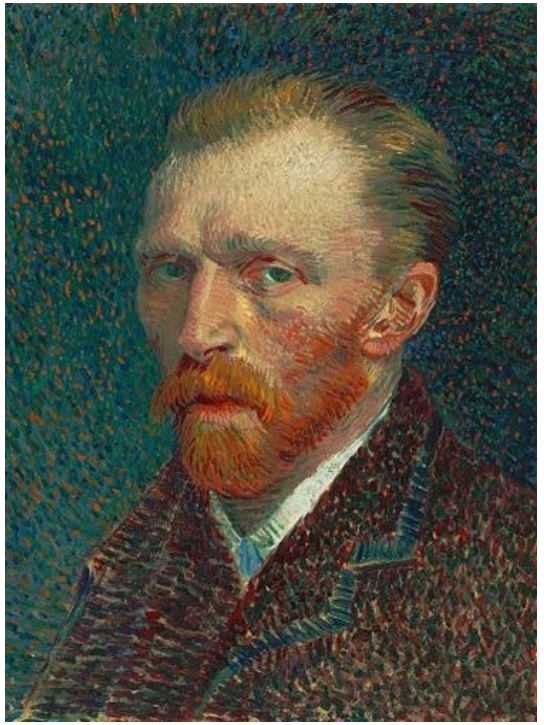
Uzdevuma izpildes gaita

Stundas laikā analizējam mājās atrastos piemērus to tehniskos risinājumus, materiālus, mākslinieciskos izteiksmes līdzekļus ar kuriem darbojas mākslinieki. Sākotnēji ieskatāmies pašportreta vēsturē.(van Eiks, Rembrants, Dīrers, van Gogs)

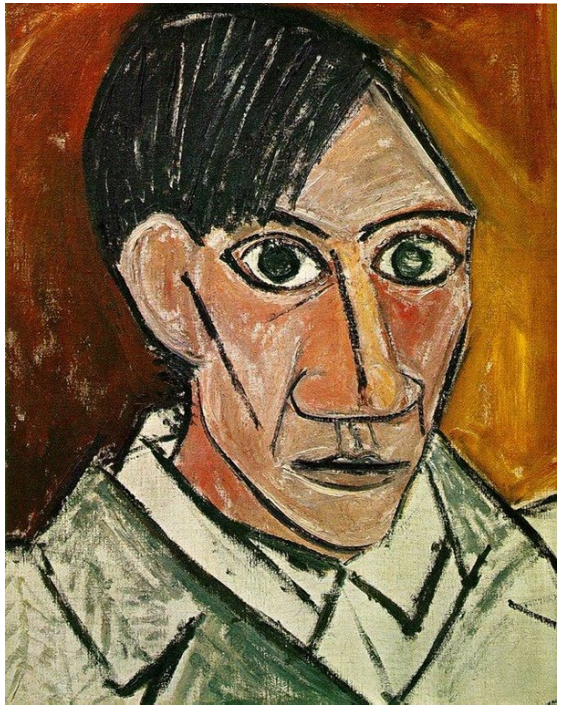

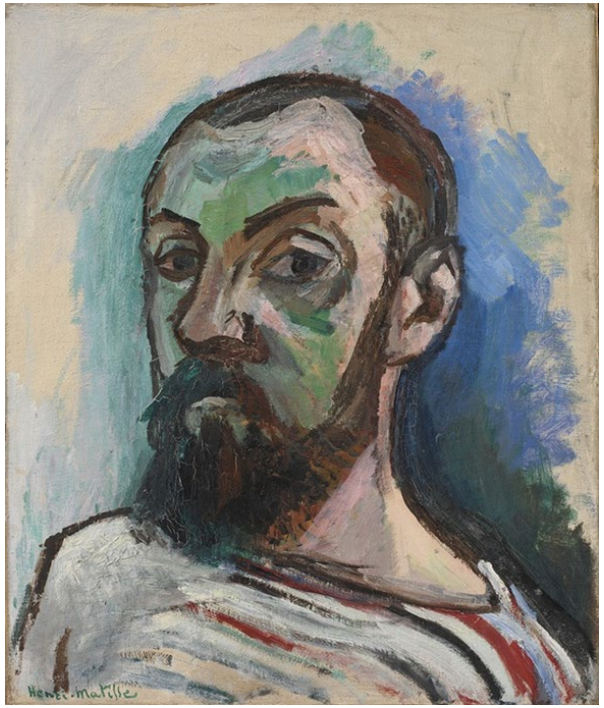

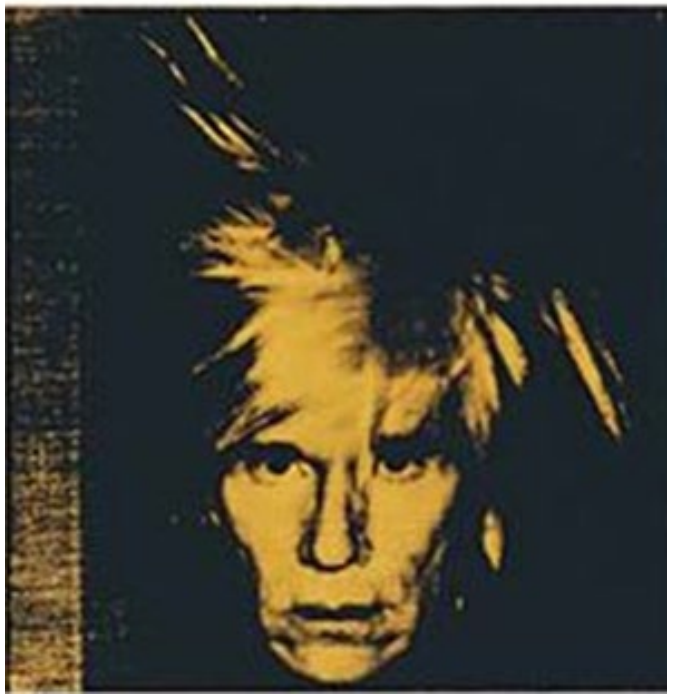

www.pinterest.com

Pikaso, Matiss, Vorhols

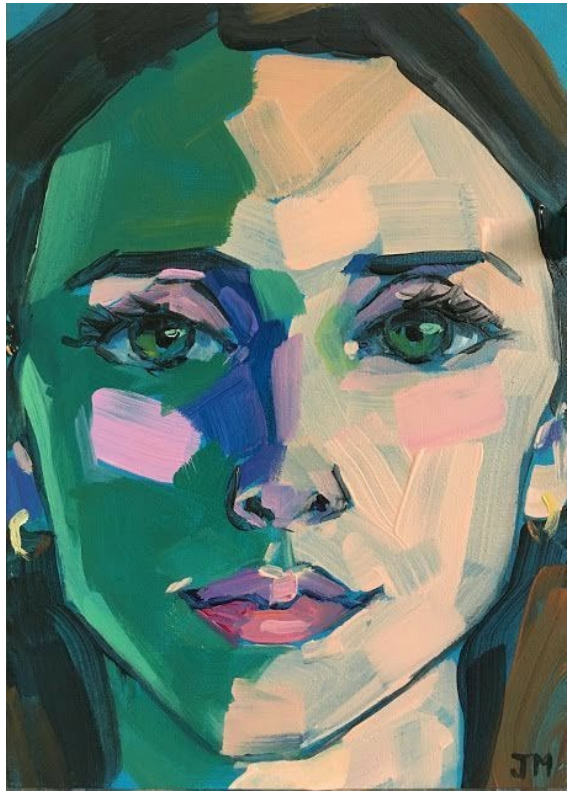
www.pinterest.com

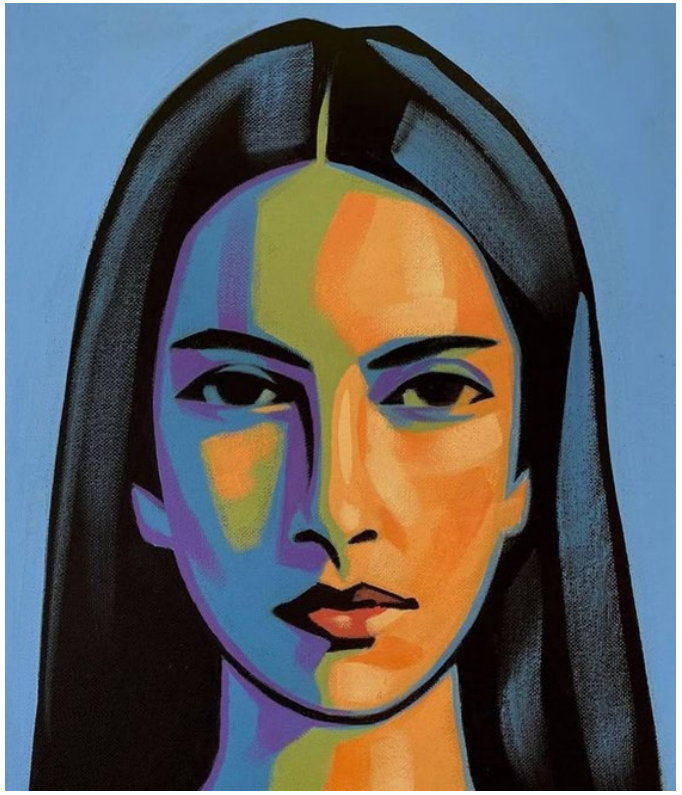
Laikmetīgās mākslas piemēri.

2.solis

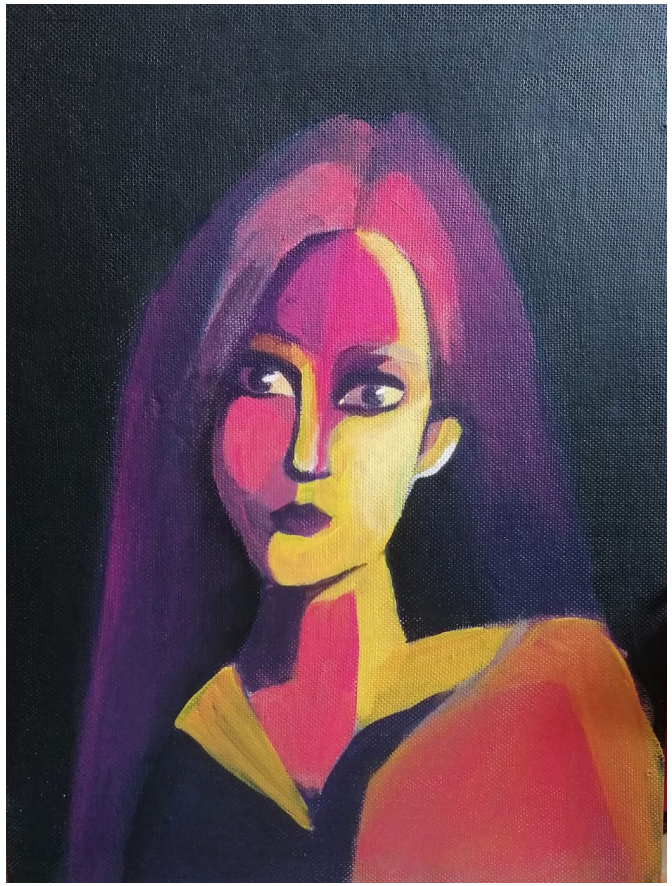
Savu kompozīciju izveide, skices.

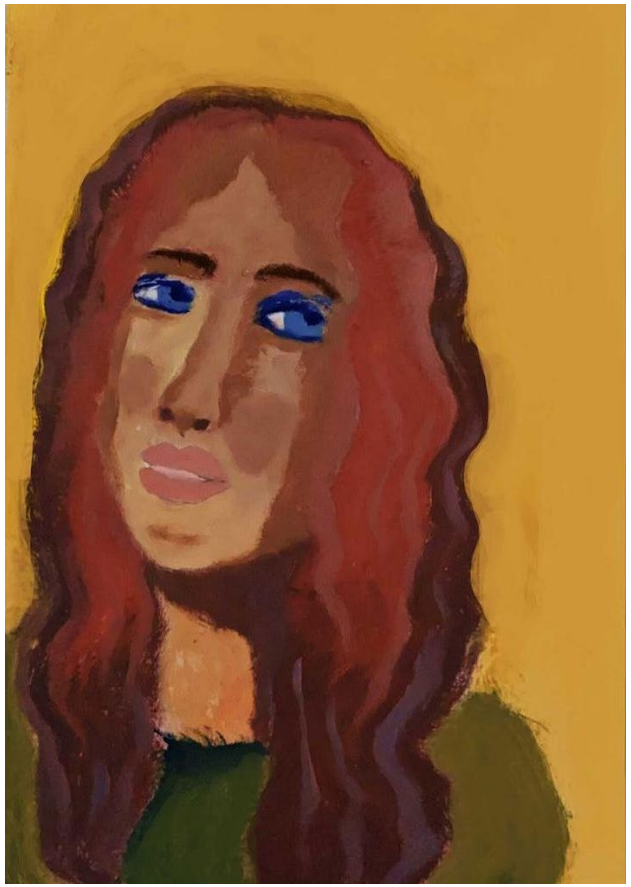

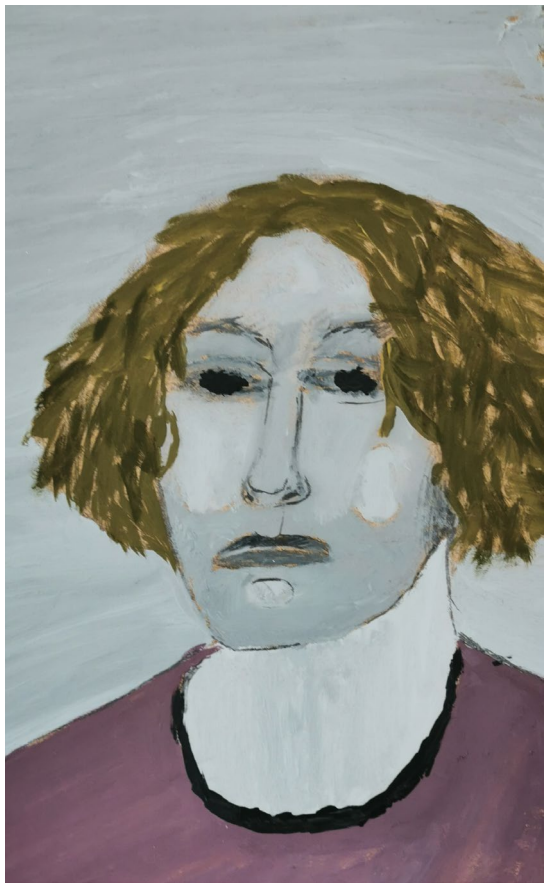

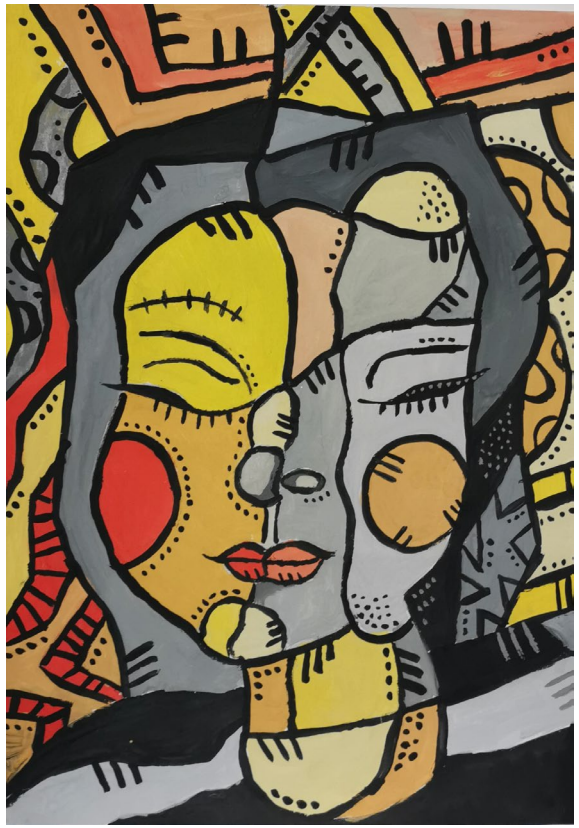
3.solis. Skiču realizēšana izvēlētajā tehnikā , domājot par darba kvalitāti, kolorītu, otas triepienu un tā kvalitāti. Vizuālās izteiksmes līdzekļu lietojumu, atbilstoši darba idejai. Māksliniecisko prasmju demonstrējumu.

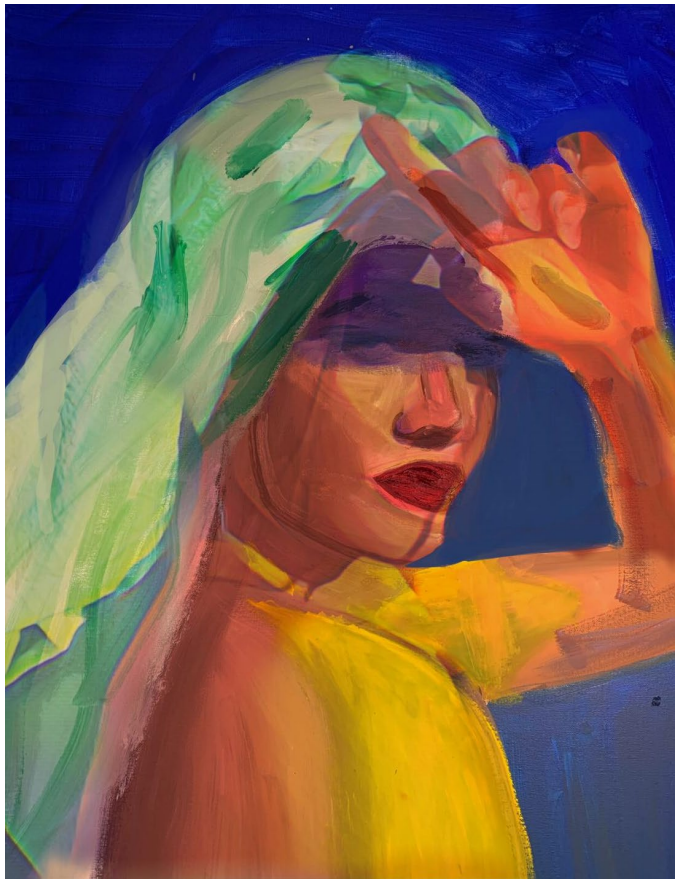

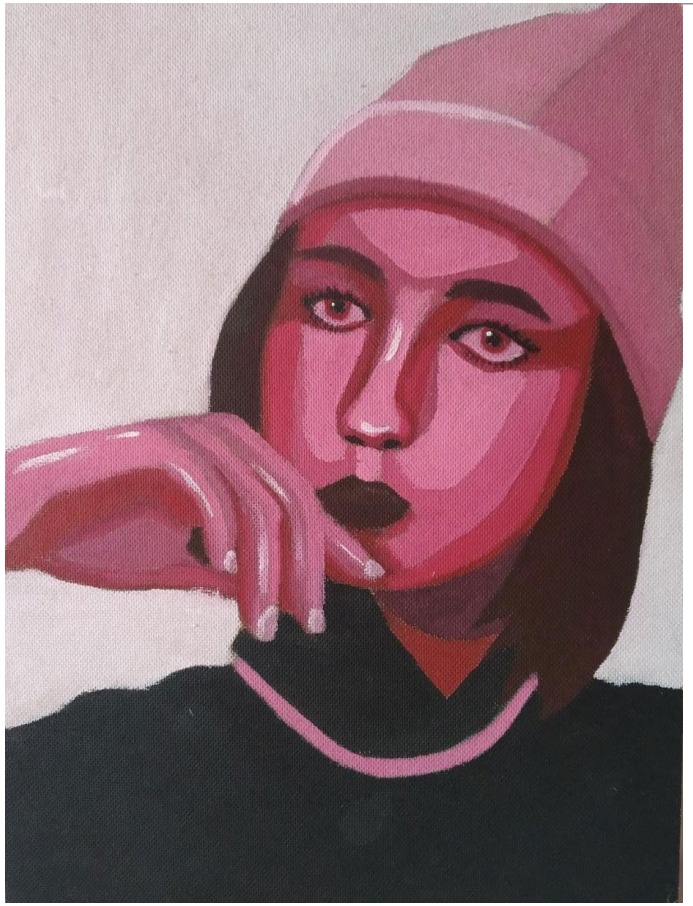

Vērtēšanas kritēriji:

1. Darba kvalitāte. Kolorīts, otas triepiens un tā kvalitāte. 1-5p.
2. Kompozicionālais risinājums. 1-5p.
3. Sejas proporcija un uzbūve, atpazīstamība. 1-5p.
4. Vizuālās izteiksmes līdzekļu lietojums, atbilstoši darba idejai. 1-5p.
5. Mākslinieciskо prasmju demonstrējums. 1-5p.

Vērtējums ballēs (1-10) atbilstoši kritērijiem	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Iegūto punktu skaits	1-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-15	16-18	19-21	22-24	25

Mācību darba formas, metodes:

Teorētiskās nodarbības:

Notiek pārrunu, diskusiju formā. Pedagogs sniedz vispārinātu, visiem izglītojamajiem kopīgu tēmas izklāstu, kurā tiek noteikts uzdevuma mērķis, iespējamie tehniskie paņēmieni uzdevuma veikšanai un vēlamais darba rezultāts. Nodarbības tiek papildinātas ar metodiskā fonda materiālu izpēti, prezentāciju.

Praktiskās nodarbības:

izglītojamie veic konkrētu uzdevumu. Notiek pedagoga individuāls darbs ar katru izglītojamo. Izglītojamie iepazīstas ar materiāla iespējām un īpatnībām. Pedagogs novēro un kontrolē darba izpildes gaitu. Praktisko nodarbību mērķis – attīstīt spēju pielietot teorētiskajās nodarbībās iegūtās zināšanas konkrēta darba izpildē, pakāpeniski apgūt visas iespējamās darba paņēmienu formas.

Patstāvīgais darbs :

Patstāvīgā darba mērķis – dot iespēju izglītojamajam veidot savu izpratni par doto tēmu, veicināt personisku ieinteresētību darba rezultātā, radošu attieksmi pret veicamo darbu.

Programmas atgriezeniskā saikne

Katrs uzdevuma solis tiek veikts ciešā sadarbībā ar audzēkni. Analizējot idejas, iedvesmas avotus, veidotās kompozīcijas un darba izpildes gaitu. Darbs organizēts tā , lai katrs darba procesā veicamais uzdevums tiek realizēts praktiskā darbā-līdz ar to pedagogam ir skaidrs cik daudz audzēknis ir sapratis no uzdotā un redz darba gaitā momentus ko vajag koriģēt.

Jautājumu, konsultāciju un citos gadījumos audzēkņiem ir iespēja sazināties ar pasniedzēju un saņemt konsultāciju individuāli vai grupā.

Secinājumi

Audzēkņi var un prot darboties patstāvīgi.

Šī darba īstenošanai paredzētā laika sadalījums ir pietiekams, lai audzēkņi sasniegtu atbilstošus rezultātus.

Audzēkņiem ir augsta atbildības sajūta, izprot uzdoto vielu un mācās atbilstoši savām spējām un prot praktiski pielietot jau gūtas prasmes un zināšanas radošā darba izveidē.

Ja audzēkņi ļoti skaidri tiek iepazīstināti ar mācību darbam izvirzītajām prasībām, mērķiem, uzdevumiem, kā arī vērtēšanas kārtību, tas padara darba izpildi vieglu un saprotamu.

LITERATŪRAS SARAKSTS

1. Natalī Rada. Pašportreti – SIA «Jāņa Rozes apgāds», 2021

2. Klāra Blīgzna. Kompozīcijas pamati - Rīga: Lielvārds, 2004

3. Klāra Blīgzna. Vizuālās mākslas ABC - Rīga: Lielvārds, 1999

4. Eimija Dempsija. Modernā māksla - SIA «Jāņa Rozes apgāds», 2018

5. Lanerī-Dažāna N. Glezniecības enciklopēdija: žanri, kompozīcija, zīmējums un krāsa, stili – Rīga: Jumava, 2004

6. www.pinterest.com

7. Иоханнес Иттен. Искусство цвета – Москва, Издатель Дмитрий Аронов, 2018